UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

XXIII. De iis, qui sunt in minoribus ordinibus constituti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

& baptizatos ſacro linire chriſmate, & virgines Deo dicare, Presbyteris conceditur. Eccleſias verò erigere, conſecrare, reconciliare, ſacrum chriſma conficere, Clericos ordinare, excommunicare, pœnitentes publicè reconciliare, ſolis Epiſcopis reſervatur *a*.

DE IIS, QVI IN SACRIS SVNT CONSTITUTI.

TITVLVS XXII.

In ſacris conſtituti ſunt Diaconi, & Subdiaconi: & Diaconi debent Epiſcopum cuſtodire, ſacerdotibus celebrantibus aſſiſtere, novum teſtamentum prædicare: Euchariſtiam verò præſente Epiſcopo vel Presbytero, populo erogare non poſſunt. h. d.

SIcut autem Epiſcopis Presbyteri, ita etiam *b* utriſque debent obedientiam Diaconi: ad quos Epiſcopum prædicantem ab inſidiis cuſtodire pertinet, ne aut ipſe quoquo modo lædatur, aut divina verba per detractatores polluantur. Sacerdotibus quoque celebrantibus *c* in omnibus aſſiſtent, Evangelium ad populum prædicabunt. Sed nec baptizare *d* præſente Epiſcopo, aut Presbytero, nec Dominici corporis Euchariſtiam populo erogare audere debent, niſi prædictis omnibus longiùs fortaſſe conſtitutis, neceſſitas ad id extrema eos compellat.

Primitiva Eccleſia non habuit Subdiaconos, & apud antiquos Subdiaconatus non reponebatur inter ſacros ordines: ſed poſtea & is ordo inter ſacros cœptus eſt haberi: & Subdiaconus poteſt eligi in Epiſcopum, h. d.

SVdiaconos *e* licet & Eccleſia primitiva legatur habuiſſe, talis tamen ordo apud antiquos inter ſacros non annumerabatur: paulatim tamen poſt aliquot temporum curricula cœptus eſt & ſubdiaconatus inter ſacros ordines reponi, eiſque ad ſimilitudinem tam Presbyterorum, quàm Diaconorum continentia *f* fuit imperata. Cumque à multis, an in Epiſcopum Subdiaconus eligi valeret, hæſitaretur, noviſſimè *g* poſt Vrbanum Innocentii proceſſit conſtitutio, quæ, ut is quoque in Epiſcopum liberè eligi valeat, declaravit ac ſtatuit.

Circa quæ verſetur officium Subdiaconi. h. d.

DIaconum *h* igitur Subdiaconus ſubſequitur: ad quem calicem & patinam ad altare deferre pertinet, & levitis tradere, eiſque miniſtrare. Vrceolum quoque, & aquam, mantile, & manutergium tenere, Epiſcopo, Presbyteris, & Levitis pro lavandis ante altare manibus aquam præbere.

Subdiaconus poteſt quis ordinari in decimo octavo anno, Diaconus in vigeſimo, Presbyter in vigeſimoquinto. h. d.

SIcut autem Subdiacono minus creditur, quàm Diacono: & Diacono minus, quàm Presbytero committitur: ita ad Subdiaconatum minor ætas, quàm ad Diaconatum, & ad Diaconatum minor, quàm ad presbyteratum ſuffragatur. Poterit igitur hodie *i* quis, niſi aliud Canonicum obſiſtat impedimentum, ~~decimooctavo natus~~ anno ad primum ſacrum ordinem, ~~vigeſimo~~ ad ſecundum, ad Presbyteratum vigeſimoquinto promoveri.

Propriè ſacerdotes appellantur qui Euchariſtiam conficiunt, impropriè etiam Diaconus & Subdiaconus.

DIximus autem Diaconum & Subdiaconum non eſſe ſacerdotes, proprietatem ſermonis attendentes. Propriè *k* enim ſacerdos is eſt appellandus, cui ſacrificium corporis & ſanguinis Dominici in altari conficere permittitur. Cæterùm & ipſi interdum ſacerdotes appellantur, ſed per abuſionem. Vidimus hactenus de iis, qui in majoribus ſunt ordinibus conſtituti: nunc videamus de iis, qui in Eccleſia Dei minoribus ſunt ordinibus inſigniti.

DE IIS, QVI SVNT IN MINORIBVS ORDINIBUS CONSTITUTI.

TITVLVS XXIII.

Minores ordines ſunt Acolythatus, exorciſtatus, lectoratus, & oſtiariatus. hoc dicit.

SVnt igitur in Eccleſia alii minores ordines, qui ſine ſacramentali unctione, ſola Epiſcopi benedictione, cum quadam vaſorum vel indumentorum diſtributione, præſtantur: ut ſunt, Acolythus, Exorciſta, Lector, Oſtiarius. Acolythus *a* eſt is, ad quem præparatio luminum, & qui cereum (à quo nomen quoque ducit) deferre debet, quique ſuggeſta pro Euchariſtia ſubdiaconis præparat. Exorciſta *b* is eſt, qui exorciſmos memoriter retinere debet, manuſque ſuper energumenos & catechumenos in exorcizando imponere. Lector *c* autem is appellatur, qui lectiones debet pronunciare, & ea, quæ Prophetæ vaticinati ſunt, populis prædicare. Ad Oſtiarium *d* pertinent claves Eccleſiæ, ut claudat & aperiat templum Dei, & omnia quæ ſunt intus extraque, cuſtodiat, fideles recipiat, excommunicatos & infideles provido Iudicio repellat.

Pſalmiſtatus eſt minor ordo, & poteſt conferri à ſolo presbytero. hoc dicit.

EST & pſalmiſta, id eſt, Cantor, qui abſque ſcientia Epiſcopi *e*, presbytero ſolùm jubente, officium ſuſcipit cantandi: qui & ipſe, licet apud antiquos dubitatum fuerit, inter minores ordines cœptus eſt annumerari *f*.

Conſtituti in majoribus ordinibus nullo pacto matrimonium contrahere poſſunt, ſed conſtituti in minoribus poſſunt: ſed ſi contrahant, privantur beneficiis & dignitatibus Eccleſiaſticis. h. d.

HOrum autem & ſacrorum valdè diſpar eſt conditio: ſiquidem illis ita eſt continentia imperata *g*, ut nunquam ad matrimonium aſpirare valeant: his autem, ſi ad ſuperiores ordines provehi noluerint, matrimonium contrahere minimè interdicitur: ſed eo caſu non ſolùm ad ſacros ordines, & Eccleſiaſticas dignitates, & adminiſtrationes admittendi non ſunt: ſed etiam *h* beneficiis, quæcunque fortè habuerint, privandi erunt: nam nec ea ſine pravo exemplo poſſunt & gravi ſcandalo retinere *i*: & tales bona Eccleſiaſtica dilapidare ſolent. Hucuſque ſingulariter tam de majoribus ordinibus quàm de minoribus breviter tractatum fuit: exponamus nunc aliqua, quæ tam majorum ordinum, quàm minorum, ſunt communia.

COMMVNIA TAM MAIORVM, QVAM MINORUM ORDINUM.

TITVLVS XXIV.

Minores debent Majoribus exhibere reverentiam, majores verò minoribus amorem & charitatem. h. d.

IN primis admonendi ſunt ii, qui minori ſub ordine cõſtituti ſunt & officio, ut iis, qui aut ordine præcellunt, aut officio, reverentiã & obedientiam *k* exhibeant, nec per temeritatẽ alter alterius partes ſibi vindicet. Majores quoq; meminerint, ſe majores eſſe, nõ dominos: & ob id inferioribus non tanquã ſubditis dominantur, ſed

a *d. can. quamvis. diſtin. 68. & can. 1. verſ. ad Epiſcopum. 25. diſtinct.* b *Can. Diaconi ſeptem. §. ut igitur. diſt. 93. & can. ſeq.* c *Can. 1. verſ. ad Diaconum. diſt. 25.* d *Can. conſtat baptiſma. de conſecrat. diſtinct. 4.* e *C. à multis. extr. de ætate & qualit.* f *Can. 1. diſtinct. 28.* g *d. c. à multis. extrà. de ætate & qualit.* h *Can. 1. verſ. ad Subdiac. diſt. 25.* i *Clem. ſin. de ætat. & qualit.* k *Can. 1, verſ. ſacerdos. diſt. 21.*

a *Can. 1. §. ad acol. diſtin. 25.* b *d. can. 1. §. ad exorciſtam.* c *d. can. 1. §. ad lectorem.* d *d. canon. 1. §. ad oſtiarium.* e *can. Pſalmiſta. diſt. 23.* f *gl. in verſ. Pſalmiſta. can. 1. 21. diſ. & can. 1. verſ. ad Pſalmiſt. 25. diſtinct.* g *diſtinct. 26. & 32. per totum.* h *Ca. 1. c. quod ad. & ca. diverſis. ext. de cler. conjug.* i *C. cum decorem. extr. de cleric. conjug.* k *Can. à ſubdiacono. diſtinct. 98. gl. 2. c. ad aures. extr. de temp. ordin.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN